

zákona ze dne 27. května 1919, č. 318 sb. z. a n., na čas války, budiž připomenuto toto: Ze srovnání prvního a třetího odstavce zmíněného § 6 vyplývá, že byl den 1. srpna 1914 jako časová hranice stanoven proto, že následkem válečných událostí a jimi přivoděných změn poměrů hospodářských jednak vlastníci pozemků přistupovali ke zrušení pachtovních smluv buď za tím účelem, aby převzali je do svých vlastních rukou, neb aby si zjednali vyšší pachtovné, — jednak mnozí pachtýři byli nuceni opustiti půdu dosud obdělávanou, čímž poměr pachtovní pomínil. Účelem § 6 dotčeného zákona jest právě, aby škodlivé účinky, které takto nastaly přerušením pachtovního poměru, byly pokud se tkne požadovacího práva dlouholetých drobných pachtýřů zmírněny. S tohoto právního hlediska jest úplně lhostejno, zda pozemky nadačních velkostatků vůbec, a jmenovitě pozemky nadačního velkostatku, o který se zde jedná, dle stávajících předpisů vždy se pronajímají veřejnou dražbou, a dle pachtovních smluv pachtovné po uplynutí pachtovní doby se neobnovuje samo sebou, nýbrž musí nové smlouvy býti uzavřeny.

Čís. 597.

Zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., o zajištění půdy drobným pachtýřům.

Pro požadovací nárok rozhodným jest, zda v okamžiku, kdy byl nárok vznesen, byl pozemek ve vlastnictví osoby, proti níž lze nárok takový uplatňovati.

(Rozh. ze dne 13. července 1920, R II 175/20.)

Opíraje se o skutečnost, že, včítá-li se pachtovní držba jeho předchůdců, jest od roku 1886 pachtýřem pozemku, připsaného knihovně zbožné nadaci, vznesl pachtýř proti nadaci nárok na vlastnictví k pachtovanému pozemku. Zástupce nadace odporoval požadovacímu nároku poukazem k tomu, že nadace, pro niž jest pozemek vlastnický připsán, trvá po právu teprve od roku 1906 a od tohoto roku jest pozemek na ni připsán, takže nelze říci, že měl by požadovatel pozemek po zákonnou dobu spachtovaný od právního subjektu, proti němuž požadovací nárok lze uplatňovati. Tato námitka uznána všemi třemi stolicemi za neopodstatněnou, **N e j v y š š í m s o u d e m z těchto**

d ů v o d ů:

Dle § 1 zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., zakládá pacht pozemku trvající nepřetržitě od 1. října 1901, nárok pachtýře na postoupení pozemku do jeho vlastnictví, »jest-li požadovaný pozemek p a t ř í státu nebo j e s t součástí statku církevního neb nadačního«, — o kterýžto poslednější případ tu jde. Uvedenému právě doslovu zákona zcela zřejmě vyhovuje v tomto směru již splnění předpokladu, že požadovaný pozemek jest v o k a m ž i k u, k d y p a c h t ý ř p o ž a d o v a c í p r á v o u p l a t ň u j e, ve vlastnictví subjektu náležejícího do některé z kategorií v § 1 uvedených. Mínění dovolatelčino, že by požadovaný pozemek po celou dobu pachtu, nárok ten zakládajícího, musel býti ve vlastnictví takového subjektu, s do-

slovem zákona se neshoduje. Odchyłka od doslovu zákona jest tím méně přípustnou, když v něm došla výrazu i pravá vůle zákonodárcova. Účel sledovaný zmíněným zákonem jest, aby pachtýřům odevzdáním pozemku, který po určitou řadu let vzdělávali, do vlastnictví trvale zabezpečena byla jejich dosavadní živnost. Jest tudíž zákon vykládati ve shodě s touto jeho tendencí, jež důsledně sledována nutně vyžaduje, aby stejně nakládáno bylo se zákonně kvalifikovanými pachtýři uplatňujícími požadovací právo naproti některé z právnických osob v § 1 odstavec druhý vyjmenovaných bez ohledu na dobu, po kterou jest vlastníci pozemku, jen je-li vlastníci v okamžiku, kdy požadovací právo bylo uplatněno. Neprávem dovolává se stěžovatelka pro své opáčné mínění ustanovení § 8 téhož zákona, jenž se týká naprosto jiné otázky. Ustanovení to ve shodě s účelem zákona bráníti chce maření nároku pachtýřova ukládáním mu náhrady za požadovaný pozemek ve výši cen válečných.

Čís. 598.

Tím, že spoluvlastník určil svou movitou věc ku prospěchu společné nemovitosti a že věc ta jest následkem toho po právu příslušenstvím nemovitosti, nestává se o sobě ještě spoluvlastnictvím ostatních podílníků.

(Rozh. ze dne 13. července 1920, Rv II 101/20.)

Ve sporu o zrušení spoluvlastnictví mlýna se všemi stroji a zařízením veřejnou soudní dražbou namítal žalovaný spoluvlastník mimo jiné, že stroje a zařízení mlýna pořídil ze svého a že následkem toho k nim dražba žádným způsobem nemohla by se vztahovati. O b ě n i ž š í s t o l i c e prohlásily námítku tu za neoprávněnou, poněvadž žalovaný stroje a zařízení vnesl do společného mlýna a určil je k provozování živnosti, čímž věci ty staly se nedílnou součástí mlýnské nemovitosti, takže nic dále na tom nezáleží, zda žalovaný pořídil ony věci ze svého a vyhradil si k nim právo vlastnické, čili nic.

N e j v y š š í s o u d nařídil soudu první stolice, by o řečené námítce znovu pojednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Názoru předchozích stolic nelze přisvědčiti. § 294 obč. zák. ovšem ustanovuje, že příslušenstvím jest, co s věcí trvale jest spojeno, zejména i věci vedlejší, bez nichž hlavní věci užívati nelze, neb o nichž zákon nebo vlastník nařídil, aby se jich trvale pro hlavní věc užívalo, a taktéž praví § 297 obč. zák. mezi jiným, že za movitou věc pokládá se vše, co je v zemi nebo ve zdi upevněno, přibito atd., jakož i věci takové, jež jsou k tomu, aby se jich při nějakém celku trvale užívalo. Okolnost, že movitá věc považuje se dle svého určení a věnování pro právní obchod v jistých směrech za součást věci hlavní, netvoří však o sobě důvodu nabývacího pro osoby, jimž hlavní věc jest společnou a nemohou proto osoby ty osobovati si již z důvodu hořejšího právo, aby jmenovitě příslušenství, jež bylo po případě jiným spoluvlastníkem zaopatřeno, bylo vůči nim považováno za spoluvlastnictví. Nerozhoduje tedy pouze to, zda stroje a zařízení dle